

6. Киреева И.В. Личностные качества современного лидера / И.В. Киреева // Молодежь и будущее Украины : матер. первой Всеукраинской студенческой научно-практической конф. / Отв. ред. В.И. Носков. – Донецк : ДИУ, 2003. – 209с.

7. Ягоднікова В.В. Формування лідерських якостей старшокласників в особистісно орієнтованому виховному процесі загальноосвітньої школи : автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / В.В. Ягоднікова. – Луцьк : 2006. – 21 с.

Пільгуєва О.А.

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З БОТАНІЧНИМ КОМПОНЕНТОМ В ІТАЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Фразеологические единицы с ботаническим компонентом являются интересным объектом исследования в силу того, что ботанический компонент отражает этноспецифические условия окружающей человека природы, из которой тот или иной народ заимствует для фразеологических образов наиболее яркое и запоминающееся и наделяет его определенной эмоционально-экспрессивной национальной окраской.

С помощью комплексного подхода проведен анализ фразеологических единиц с ботаническим компонентом итальянского и украинского языков.

Анализ фактического материала подтверждает, что культурно-национальная специфика критериев оценки обнаруживается, прежде всего, в форме антропометричности, под которой имеется в виду такое соотношение объекта оценки и определенного эталона, в котором на первый план выдвигаются свойства, приписываемые человеком этому эталону как символу независимо от номинативной стороны языковой единицы и позволяет сделать следующие выводы:

- взаимная связь языка и культуры является очевидной. Каждый язык неотделим от культуры, которая составляет его содержательный аспект.

- в языке закрепляются и фразеологизируются именно те образные выражения, которые ассоциируются с культурно-национальными эталонами, стереотипами, мифологемами и т.п.

Для кожної мови характерною є оригінальність її фразеології, яка пов'язана з унікальністю щоденного життя, звичаїв, культури і ментальністю народу. Дослідження фразеології будь-якої мови являє особливий інтерес в рамках такого актуального напрямку сучасних лінгвістичних досліджень, як лінгвокультурологія, так як фразеологічні одиниці є найціннішою лінгвістичною спадщиною, у якій відображаються бачення світу, побутовий, історичний і духовний досвід. Суб'єкт фразеологічної номінації та мовленнєвої діяльності - це завжди суб'єкт національної культури.

Фразеологічні одиниці з ботанічним компонентом є цікавим об'єктом дослідження в силу того, що ботанічний компонент відображає етноспецифічні умови навколишнього середовища, з якого той чи інший народ запозичує для фразеологічних образів найбільш яскраве і наділяє його певним емоційно-експресивним національним забарвленням.

Фразеологія природи будь-якої мови включає складну емоційну гамму, яка відображає як практичний, так і естетичний екологічний досвід людини. Така фразеологія створюється за антропоцентричним принципом, згідно з яким «людина - мірило всіх речей».

Відображення природи, зокрема її рослинного світу, у фразеологічних образах пов'язане з традицією ще дохристиянських часів, коли людина вважала себе частиною природи, а саму природу персоніфікувала, вела з нею діалог. Релігійно-міфологічний погляд людини на світ розвивався поступово як антропологічний, приймаючи форму специфічного сприйняття пояснення природи та її явищ через сферу побуту людини.

Екологічне оточення значно відрізняється в різних куточках Землі і особливостями клімату, фауни, флори, і просто ландшафтними характеристиками. Потрапляючи в сферу людської діяльності, природні утворення втягуються в сферу культурних інтересів соціуму і отримують назви, які відображають суспільний досвід носіїв мови, їх суб'єктивні та прагматичні оцінки.

У складі фразеологізмів тих мов, що зіставляються є, крім загальних ботанічних компонентів, ряд компонентів, що позначають національно-специфічні рослини, характерні для флори Італії та України. До таких ботанічних компонентів в італійській мові відносяться *alloro лавр*, *edera плющ*, *oliva оливка*, *limone лимон*, *vite виноградна лоза*.

Серед українських можна виділити такі компоненти, як *блекота*, *бузина*, *гречка*, *хрін*.

Аналіз матеріалу показує, що в складі фразеологізмів обох мов ботанічний компонент представлений такими частинами мови, як іменник: італ. *mangiare il fieno in erba* 'витратити те, що ще не зароблено', *ottenere la palma* 'отримати перемогу', укр. *задати перцю з маком* 'завдати клопоту', *яблуко розбрату* 'причина ворожнечі'. В українській мові рідше зустрічаються ботанізм-прикметники: *дати березової каші* 'покарати різками'; *макової росинки в роті не мав* 'давно не їв'.

Проведений аналіз дозволив виділити найпродуктивнішу групу фразеологізмів з ботанічним компонентом, об'єднану концептом «ставлення людини до чого-небудь», що дає оцінку яких-небудь явищу. Прикладами можуть послужити такі одиниці: італ. *mangiar l'aglio* 'змиритися з непростотою ситуацією'; *patata bollente* 'складна проблема, небезпека'; *un mazzo d'agli* 'неприємний результат'; *spremere come un limone* 'використати когось з корисливою метою'; *mangiare la foglia* 'зрозуміти ситуацію'; *distinguere il grano dal foglio* 'розрізняти добре та погане'; *legare la vigna con le salsicce* 'жити в достатку'; *in fiore* 'момент найбільшого розквіту'; укр. *через гречку прогнати* 'провчити'; *яблуку ніде власти* 'людно'; *мати на горіхи* 'бути покараним'; *стрибає у гречку* 'про того, хто знаходиться у позашлюбному зв'язку'; *хрін редьки не солодший* 'одне не краще за інше'; *на городі бузина, а в Києві дядько* 'йдеться про непослідовність чіїхось висловлювань'; *як трава* 'несмачний'; *на вербі груші* 'щось зовсім неправдоподібно, небилиця'; *любити як кіт тютюн* 'зовсім не любити'; *хоч мак сію* 'про незвичайну тишу'.

Семантичний аналіз досліджуваних одиниць показує, що група фразеологізмів з ботанічним компонентом, об'єднана концептом «характер та інтелектуальні здібності людини» також є однією з найпродуктивніших. Наприклад: італ. *una patata*

'неосвічена, дурна людина'; *essere conosciuto come la mala erba* 'бути відомим з негативної сторони'; *stare un po' sul pero e un po' sul pomo* 'постійно змінювати думку'; *non essere terreno da piantar vigne* 'бути людиною, яку важко обдурити'; *dormire sugli allori* 'пожинати плоди колишнього успіху'; *essere una pigna verde* 'бути жадібним'; укр. *тихіший за воду, нижчий за траву* 'дуже скромний, покірний'; *одного поля ягода* 'подібний до когось'; *збирає мед з кропиви* 'про людину, яка має зиск там де ніхто не сподівається'; *наколоти гороху з капустою* 'наговорити або наробити чогось нерозумного'; *блекоти об'їстися* 'поводити себе як себе як божевільний'.

При цьому слід зазначити, що фразеологічні одиниці, що позначають негативні риси характеру людини, в обох мовах представлені більшою кількістю одиниць, ніж одиниці, що позначають позитивні риси характеру людини

Фразеологічні одиниці з ботанічним компонентом використовуються також для опису зовнішності людини: італ. *tutto fiori e bacelli* 'мати квітучий вигляд'; *nel fiore degli anni* 'у повному розквіті юності'; *un fiore di serra* 'тендітної статури'; укр. *струнка як берізка* 'струнка, про дівчину'; *як маків цвіт* 'про рум'янець особи'; *як та ружа* 'гарний, вродливий'

Аналіз фактичного матеріалу підтверджує, що культурно-національна специфіка критеріїв оцінки виявляється, перш за все, у формі антропометричності, під якою мається на увазі таке співвідношення об'єкта оцінки та певного еталону, в якому на перший план висуваються властивості, приписувані людиною цьому еталону як символу.

Проведений аналіз фразеологічних одиниць з ботанічним компонентом італійської та української мов за допомогою комплексного підходу дозволяє зробити наступні висновки:

- Взаємний зв'язок мови та культури є очевидною. Кожна мова невіддільна від культури, яка складає його змістовний аспект. Мова не тільки миттєво відображає сучасну культуру, а й фіксує її попередні стани і передає її цінності від покоління до покоління;

- У мові закріплюються у вигляді фразеологізмів саме ті образні вирази, які асоціюються з культурно-національними еталонами, стереотипами, міфологемами і т.п. та які при вживанні у мові відтворюють характерний для тієї чи іншої лінгвокультурної спільності менталітет;

- Виникнення переносних значень у слів, які у своєму початковому вживанні є назвами рослин, стають можливим завдяки специфічним, часто яскраво вираженим властивостям окремих флористичних об'єктів, які можуть бути поставлені у відомий аналогічний зв'язок з подібними властивостями інших об'єктів, в тому числі і з властивостями людини. Найчастіше це перенесення на основі метафори, рідше метонімії;

- Різне географічне положення та кліматичні умови Італії та України зумовлюють розбіжності у ботанічному складі фразеології італійської та української мов.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Арсентьева Е.Ф. *Сопоставительный анализ фразеологических единиц (на материале фразеологических единиц, семантически ориентированных на человека, в английском и русском языке)*. – Казань: Изд-во Казанского университета, 1986. – 128с.
2. Виноградов В.В. *Лексикология и лексикография: Избранные труды*. – М.: Наука, 1977. – 312с.
3. Воркачев С.Г. *Лингвокультурология, языковая личность, концепт: становление антропоцентрической парадигмы в языкознании // Филологические науки*. – 2001. - №1. – С. 64-72.
4. Кунин А.В. *Курс фразеологии современного английского языка*. – 2-е изд., перераб. – М.: Высш. шк., Дубна: Изд. центр «Феникс», 1996 – 381с.
5. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. *Фразеологічний словник української мови*. – Київ: Освіта, 1998. – 223с.
6. *Итальянско-русский фразеологический словарь под ред. Рецкера Я.И.* – М.: Русский язык, 1982.- 105с.

УДК 811.134.2'38

Полікарпова Є.А.

ДЕЯКІ ФОРМИ ВИЯВУ АВТОРСЬКОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ІСПАНОМОВНОМУ ТЕКСТІ (НА МАТЕРІАЛІ СТАТЕЙ ВЕНЕСУЕЛЬСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТКИ МАЄ ПРИМЕРА)

Стаття була підготовлена на матеріалі работ известной венесуэльской журналистки Мае Примэра, работы которой постоянно появляются в испанской газете "Эль Паиз". В статье были рассмотрены основные характеристики публицистического стиля, способы выражения авторской индивидуальности данного стиля и их критерии. Практический материал составляет работы Мае Примэра, что и дает возможность проанализировать авторский стиль автора, основными характеристиками которого есть: употребление метафоры, точность и достоверность информации.

Мае Примэра – шеф редактор венесуэльської газети "Таль Куаль", роботи якої постійно з'являються в відомій іспанській газеті "Ель Паіз". Більшість її статей присвячені економічним та політичним проблемам Венесуели, які є досить актуальними в наш час, оскільки Венесуела є одним з провідних постачальників нафти в світі. Так, в своїй статті від 24 жовтня 2008 року "El petróleo se veiva contra Chávez" вона вказує ймовірні негативні наслідки від падіння цін за венесуельський барель нафти. Але в своїх статтях вона не намагається нав'язати свою думку читачеві, а навпаки через чітко подані данні та факти змушує читача сформувати свою власну думку. Наприклад в статті "La caída de los precios del petróleo amenaza a la estabilidad de Venezuela" знаходимо наступну інформацію: *El julio de 2008, el barril de crudo venezolano se cotizaba en 126 dólares. Desde entonces, los precios han caído en más del 50% y al cierre de ayer se situaban en 60,32 dólares por barril...*[13] В іншій своїй статті "La economía de "trancón" автор надає нашій увазі як переваги та і недоліки від дешевого бензину, схилиючи читача до своєї думки. Вплив журналіста здійснюється за допомогою експресивних елементів: вставних слів, різних конструкцій, тропів та стилістичних фігур. Такі експресивні елементи виконують функцію оцінки подій даного автора. В більшості публікацій Мае Примэра переважає негативна оцінка подій. Наприклад: *"Venezuela tiene una de las económicas más estables del mundo. Pero los números indican lo contrario."*[16] "los números indican lo